

ÇOCUK ve YOUTUBE

Youtube günümüzde oldukça yaygın olarak kullanılan popüler bir video paylaşım sitesidir. 2005 yılında kurulan sitede; her konuda içeriğe ulaşmak mümkün olmaktadır. Teknoloji, oyun, pratik bilgiler, makyaj videoları, moda, eğlence ve daha birçok içeriğe yönelik video paylaşımları bulunmaktadır.

Dünya üzerinde her bir dakikada 400 saatlik videonun yüklendiği Youtube; hem yetişkinler hem de çocuklar için günün önemli bir kısmının karşısında geçirildiği bir ekran sürecine dönüşmüştür. İşleri ve mesaieleri dolayısıyla yetişkinlerin ayırdığı vakit çocuklara oranla daha sınırlı olmasına karşın çocuklar maalesef ki günün önemli bir kısmını Youtube'da geçirmektedir.

Youtube'u sadece zararları üzerinden konu edinmeyeceğiz. Youtube, pratik bilgilere ulaşımı kolaylaştırması açısından oldukça faydalı kullanım alanları sağlayabilir. Zaman geçirme ve oyalanma aracı olarak saatlerce kullanılmadığı sürece oldukça faydalı paylaşım ve bilgi edinme kaynağına dönüşebilir. Bu durum yetişkinler için böyleyken çocuklar için daha da fazla dikkat edilmesi gereken bir konudur.

0-3 yaş aralığında tüm ekran kullanımları gibi Youtube kullanımını da kesinlikle önermiyoruz. Bu yaş dilimi özellikle beyin gelişiminin en hızlı olduğu bir dönem olduğu için genel anlamda ekran kullanımı bu yaş aralığında çok daha fazla zararlı olmaktadır. Bundan sonraki süreçte her yaş için +10 dakika eklenerek süre hesaplanabilir. Dört yaşta on dakika. Beş yaş yirmi dakika. Altı yaş için otuz dakika gibi hesaplama yapılabilir. Bu konuda sınır koyarken çocuğun istekleri ve ihtiyaçları ayrımının yapılması ebeveyne yol gösterecektir. Çocuğun isteklerine sınır konabilir ve bu sınırlar çocuğun psikolojik gelişimine zarar vermez, aksine onu korur. Kabul edilme, sevilme, iletişim kurma, dinlenilme ve takdir edilme gibi temel ihtiyaçları asıl karşılanması gereken süreçlerdir. Gerçek ihtiyaçlar konusunda eksiklik ve sınır çocuğa zarar verir fakat istekleri konusuna çocuğa sınır konabilir. Youtube'da çok daha fazla içerik seyretmek isteyen çocuğun bu isteğine sınır konması onun psikolojik ve bedensel sağlığı açısından önemlidir.

Youtube'un ne olmadığı konusu önemlidir. Youtube çocuk bakıcısı değildir, emzik değildir ve oyuncak değildir. Ebeveynler Youtube'u bu işlevsellikte kullanmamalıdır.

Youtube belli bazı faydaları yanında milyonlarca tehlikeli içeriğe sahip bir mayın tarlasıdır. Her ne kadar Youtube' un kendisinin söylediği yaş sınırlaması olsa da, 13 yaş altı çocuklara yönelik çok fazla içerik bulunmaktadır. Çocuklar Youtube'da videodan videoya atlarken, birçok uygunsuz içeriğe, şiddet, pornografi, siber zorbalık ve reklama maruz kalabilmektedir.

Çocuklar Youtube'da çok savunmasızdır. Onlara eğlenceli görünen birçok görüntü ve video, potansiyel ve gerçek anlamda onlara zarar verici olabilmektedir. Küçük yaştaki çocukların Youtube'da korku, şiddet ve cinsellik içeren içeriğe maruz kalması, beyin gelişiminin en hassas

olduğu bu dönemde; uyku problemleri, anksiyete, depresyon, fobiler ve konuşma bozuklukları gibi birçok probleme yol açabilmektedir.

Çocuğun Youtube'da vakit geçirmesi konusunda kolayca kaçmak ebeveyne sadece günü kurtaran çözümler sunar. Uzun vadede ise çocukların fiziksel, duygusal, bilişsel ve sosyal gelişimlerine oldukça zarar verir. Oyalanıyor, eğleniyor, daha sakin kalıyor gibi gerekçeler çocuğun uzun saatler Youtube'da kontrolsüzce vakit geçirmesini haklı çıkaran sebepler olamaz. Ebeveynlerin bu konuda sınır koyması gerekir. Yaşa göre bahsettiğimiz sınırlar konurken ebeveyne ait bir hesaptan anne babanın belirlediği içeriklerin izlenmesine izin verilmelidir. Çocuk Youtube'la kontrolsüzce baş başa bırakılmamalıdır.

Günümüzde Youtube kanalı açmak, Youtuber olmak oldukça popüler iş alanları arasında yer almaktadır. Popüler, görünür ve beğenilir olmanın çok sayıda izlenme sayısına ulaşmanın cazibesi ve Youtube üzerinden gelir elde etme motivasyonu ile maalesef ki birçok ebeveyn çocukları üzerinden Youtube kanalı açmaktadır. Bunlardan bazıları o kadar popülerdir ki, çocuğunun her halini video çekerek paylaşan, çocuğun üzerinden popüler bir kimlik ve kazanç elde eden anne babalar vardır. Tıklanma, beğenilme sayısına göre firmalardan reklam alan, adeta bir ürün pazarlama sitesine dönüşen, çocuklarının özel anlarını paylaşarak bunu sürekli hale getiren ebeveynler çocuklarına zarar vermektedir. Çocuk olmanın doğal hakkı elinden alınan çocuk, beğenilmek, daha fazla görüntülenme sayısına ulaşmak için kendisinden beklenen performans gösteren bir performans sanatçısına dönüşmektedir. Doğal büyüme, kendi özgün kişiliğini oluşturma gibi gelişim süreçlerinden mahrum kalmaktadır.

Burada en büyük ihlallerden birisi de çocuğun mahremiyet alanıdır. 'Onun videolarını çekmemizden o da hoşlanıyor' şeklinde bir savunma gerçekçi olmaktan uzaktır. Çocuğun en temel haklarından biri de mahremiyet hakkıdır, bunun korunması ve anne baba tarafından ihlal edilmemesi gerekir.

"Popüler" olan her zaman "iyi" olan anlamına gelmez. Bu sebeple ekran karşısında olduğu gibi Youtube kullanımında da çocuğa sınır koymak; onun ruh ve beden sağlığı açısından önemlidir. Kullanım saatlerini sınırlamak, sakıncalı içeriğe karşı koruyucu uygulamalar kullanmak, bilgisayarın ailenin ortak kullanım alanlarında olmasını sağlamak, tarama geçmişlerine bakmak, ekran kullanımı ile ilgili tüm ailenin uyacağı kurallar koymak ve uygulamak önemlidir.

Her hakkı Pedagoji Derneği'ne aittir ve mahfuzdur. Kaynak gösterilmek kaydıyla elektronik, dijital, fotokopi ve başka ortamlarda çoğaltılabilir, dağıtılabılır, yayınlanabilir.

Pedagoji Derneği
Dünyamızda Çocuk Var!

